

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 429

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ile Anlaşmaya İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/749) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/749 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Gerekçesi 4

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Tasarı Metni 8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 8

• Anlaşma Metni 9

• Notalar 19

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-607-3041

26/7/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 20/6/2016 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ile Anlaşmaya İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/749)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı; beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş şansını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye gelişiminin özendirilebilmesi için, yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmış ve bugüne kadar 85 ülke ile anılan Anlaşma imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

1. Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun koşulları yaratmak,
2. Türkiye ve Kamerun'da yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek,
3. Her iki ülkede, özel teşebbüsle devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma ile birlikte iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

14/10/2016

Esas No: 1/749

Karar No: 385

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 26/7/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 1/8/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ile Anlaşmaya İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 13/10/2016 tarihli 33’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; Türkiye ile Kamerun arasında anlaşmaya taraf olan ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun koşulları oluşturmak, Türkiye ve Kamerun’da yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek ve her iki ülkede, özel teşebbüsle devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek amacıyla 24 Nisan 2012 tarihinde Ankara’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ile Anlaşmaya ilişkin notaların onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Anlaşmanın temel hedefinin; Türkiye ve Kamerun sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun koşulları oluşturmak, Türkiye ve Kamerun’da yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek, her iki ülkede özel teşebbüsle devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek olduğu,

Kamerun’la 2015 yılı ticaret hacmimizin 119 milyon dolar, ihracatımızın ise 83 milyon dolar olduğu,

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşmayla birlikte iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesinin beklendiği,

Anlaşmanın Kamerun tarafından onay sürecinin devam ettiği,
ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Rize Milletvekili Hasan Karal, Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt ve Karaman Milletvekili Recep Şeker Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Taha Özhan</i>	<i>Hasan Basri Kurt</i>	<i>Mustafa Serdengeçti</i>
Malatya	Samsun	Aksaray
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mevlüt Dudu</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Serkan Topal</i>
Hatay	Hatay	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>	<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Haydar Ali Yıldız</i>	<i>Recep Şeker</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Karaman	Mardin
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	
<i>Hasan Karal</i>	<i>Halil Özcan</i>	
Rize	Şanlıurfa	
(Bu raporun özel sözcüsü)		

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KAMERUN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI
TEŞVİKİ VE KORUNMASI ANLAŞMASI İLE
ANLAŞMAYA İLİŞKİN NOTALARIN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 24 Nisan 2012 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması” ile Anlaşmaya ilişkin notaların onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KAMERUN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI
TEŞVİKİ VE KORUNMASI ANLAŞMASI İLE
ANLAŞMAYA İLİŞKİN NOTALARIN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhaseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KAMERUN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI
ANLAŞMASI

bundan sonra "Akit Taraflar" olarak adlandırılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti;

Özellikle bir Akit Tarafın yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları ile ilgili olarak, aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

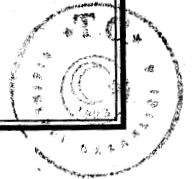
Bu gibi yatırımlara uygulanacak muameleye ilişkin anlaşmanın sermaye ve teknoloji akımı ile Akit Tarafların ekonomik kalkınmasını canlandıracağını kabul ederek,

Yatırımlara adil ve eşit muamele yapılmasının; yatırımlar için istikrarlı bir ortamın devamı için gerekli olduğu ve ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılması ile yaşam standartlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağına mutabık kalarak,

Anılan hedeflerin, uluslararası kabul görmüş işçi haklarının yanı sıra sağlık, güvenlik ve çevresel genel uygulama önlemlerini zayıflatmaksızın gerçekleştirilebileceğine inanarak,

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması ile ilgili bir anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından:

1. “Yatırım” terimi; Akit Taraflardan birinin ülkesinde, bu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, uzun süreli ekonomik ilişkiler kurma amaçlı faaliyetlerle bağlantılı, her türlü mal varlığını ve bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla özellikle aşağıdakileri içerir:

- (a) taşınır ve taşınmaz malların yanında ipotek, hapis hakkı, rehin ve malvarlığının bulunduğu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer benzer haklar;
- (b) yeniden yatırılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;
- (c) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli;
- (d) patentler, sınai tasarımlar, teknik yöntemler gibi sınai ve fikri mülkiyet haklarının yanında, ticari markalar, peştemaliye, know-how;
- (e) doğal kaynaklara yönelik imtiyazlar da dahil olmak üzere, kanun veya bir yatırım sözleşmesi ile verilmiş iş imtiyazları.

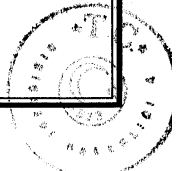
Şu şartla ki, bu gibi yatırımlar, bir şirketin işbu Anlaşma kapsamına girmeyecek olan %10'dan daha az hissesi veya oy hakkının borsa yoluyla edinimi niteliğinde olmayacaktır.

Varlıkların yatırıldığı biçimdeki herhangi bir değişiklik, bu gibi bir değişikliğin ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın kanun ve nizamları ile çatışmaması koşulu ile, bunların yatırım olarak nitelendirilmesini etkilemez.

2. “Yatırımcı” terimi:

diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapmış,

- (a) her bir Akit Tarafın yürürlükteki mevzuatına göre vatandaşı olan gerçek kişiler,
- (b) Akit Taraflardan birinin yürürlükteki hukuku çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş ve kayıtlı yönetim merkezleri ile birlikte yeterli seviyedeki iş faaliyetleri o Akit Tarafın ülkesinde bulunan şirketleri, firmaları veya iş ortaklıklarını ifade eder.

3. "Gelirler" terimi bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve kar, faiz, sermaye kazancı, diğer yasal kazançlar, royalti, ücret, temettüleri ve içerir.

4. "Ülke" terimi:

(a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve üzerlerinde yer alan hava sahasını, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası hukuka göre canlı veya cansız tabii kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla üzerinde egemenlik veya kaza hakkının bulunduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Kamerun Cumhuriyeti ile ilgili olarak; Kamerun Cumhuriyeti'nin ülkesini, kara suları, hava sahası, aynı zamanda Kamerun Cumhuriyeti'nin uluslararası hukuka uygun olarak, Kamerun Cumhuriyeti'nin üzerinde kaza veya egemenlik hakkını kullanabileceği diğer deniz alanlarını ifade eder.

MADDE 2

Uygulama Kapsamı

İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde, o ülkenin kanun ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Akit Taraf yatırımcılarının mevcut Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılmış yatırımlarına uygulanacaktır. Bununla birlikte, işbu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan herhangi bir uyumsuzlığa uygulanmayacaktır.

MADDE 3

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Kendi kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, her bir Akit Taraf, ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını mümkün olduğunca teşvik edecektir.

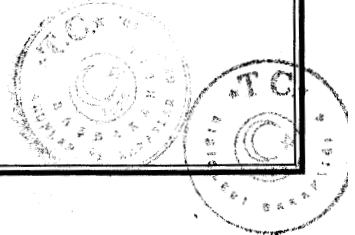
2. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları, diğer Akit Tarafın ülkesinde her zaman adil ve eşit muamele ile tam koruma ve güvenlik de dahil olmak üzere, uluslararası hukukun asgari muamele standartlarına uygun bir muameleye tabi tutulacaktır. Hiçbir Akit Taraf keyfi veya ayrımcı tedbirlerle bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, faydalanılmasına, genişletilmesine veya elden çıkarılmasına hiçbir şekilde engel olmayacaktır.

3. Her bir Akit Taraf, kendi kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, bu yatırımlarla ilgili olarak gerekli izinleri ve yetkileri vermek için çaba gösterecektir.

4. Akit Taraflar, bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla, aşağıdaki yatırım teşvik önlemlerini uygulamayı taahhüt ederler.

(a) Yatırım kanunları ile ilgili bilgi paylaşımı;

(b) Karşılıklı olarak yatırım teşvik misyonları gönderilmesi;

(c) Akit Tarafların yatırımcıları arasındaki iş temaslarının kolaylaştırılması.

MADDE 4
Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, kendi kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, yatırımları ve bunlarla ilgili faaliyetleri, üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uygulanandan daha az elverişli olmayacak şekilde ülkesine kabul edecektir.

2. Her bir Akit Taraf, kurulmuş/başlamış olan bu yatırımlara, bunların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, faydalanılmasına, genişletilmesine veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, kendi yatırımcılarının yatırımları ya da üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, bundan daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutacaktır.

3. Akit Taraflar, kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, bir yatırımın yapılması ve sürdürülmesiyle ilgili olarak diğer Akit Tarafın ülkesine girmek isteyen her bir Akit taraf vatandaşının girişi ve geçici ikameti için yapılan başvurulara gereken önemi verecektir.

4. (a) İşbu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafı, tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenlemeden kaynaklanan ve bu gibi bir anlaşmanın veya düzenlemenin tarafı olan Akit Tarafça sağlanan herhangi bir muameleyi, tercihi veya ayrıcalığı diğer Akit Tarafın yatırımcılarına sağlamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanmayacaktır.

(b) İşbu Anlaşmanın ayrımcılık yapmama, ulusal muamele ve en çok kayırılan ulus muamelesi hükümleri, her bir Akit Tarafın bir gümrük birliği, ekonomik birlik veya parasal birliğe, bir ortak pazara veya serbest ticaret bölgesine üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi yatırımcılarına veya şirketlerine, bu gibi bir birliğin, ortak pazarın veya serbest ticaret bölgesinin üye devletlerinin vatandaşlarına veya şirketlerine veya herhangi bir üçüncü ülke vatandaşlarına veya şirketlerine tanıdığı mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmayacaktır.

(c) Bu maddenin 1 ve 2. paragrafları, işbu Anlaşma veya Akit Taraflardan birinin imza koyduğu benzer diğer bir uluslararası anlaşmada düzenlenen yatırımcı ile ev sahibi Akit Taraf arasındaki uyumsuzluğun çözümü hükümleri bakımından uygulanmayacaktır.

(d) İşbu anlaşmanın 3. ve 4. Maddelerinin hükümleri, ev sahibi Akit Tarafı, toprak ve taşınmaz edinimi ve bunlar üzerinde aynı hak edinimi bakımından kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelelerin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmayacaktır.

MADDE 5
Genel İstisnalar

1. İşbu Anlaşmanın hiç bir hükmü, bir Akit Tarafın:

a) insan, hayvan veya bitki hayatı ya da sağlığı veya çevrenin korunması için düzenlenen ve uygulanan;

b) canlı veya cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasıyla ilgili;

ayrımıcı olmayan herhangi bir hukuki önlemi almasına, sürdürmesine ya da uygulamasına engel olacak şekilde yorumlanamaz.

2. İşbu Anlaşmanın hiç bir hükmü:

(a) açıklanmasını temel güvenlik çıkarlarına aykırı gördüğü herhangi bir bilginin bir Akit Tarafça açıklanmasına veya bu bilgiye ulaşılmasına izin verilmesini sağlayacak şekilde;

(b) hiç bir Akit Tarafın,

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri trafiğine ilişkin ve askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluşuna doğrudan ya da dolaylı tedarik sağlama amacıyla yapılan mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji alım ve işlemleri ile ilgili;

(ii) savaş zamanın ya da uluslararası ilişkilerdeki diğer acil durumlarda;

veya

(iii) nükleer silahların ve diğer nükleer patlayıcı cihazların yayılmasını engellemeye ilişkin ulusal politikaların ya da uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak;

kendi temel güvenlik çıkarlarının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri almasına engel olacak şekilde ; veya

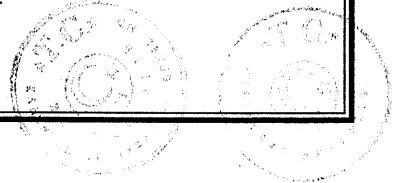
(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Şartından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla harekete geçmekten alıkoyacak şekilde;

yorumlanamaz.

MADDE 6

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde ve anında, yeterli, etkin tazminat ödenerek, hukuka ve işbu Anlaşmanın 4'üncü Maddesinde belirtilen muamelenin genel prensiplerine göre yapılanlar dışında kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan uygulamalara (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmayacaktır.

2. Sağlık, güvenlik ve çevre gibi kamusal refaha ilişkin yasal hedeflerin korunması için düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan meşru önlemler, dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.

3. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olacaktır. Tazminat gecikme olmaksızın ödenecek ve 8. Maddenin 2. Paragrafında belirtildiği şekilde serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

4. Tazminat serbestçe çevrilebilir bir döviz ile ödenebilir şekilde olacak ve tazminatın ödenmesinde gecikme olması durumunda ödeme, ev sahibi Akit Tarafın ülkesinde kamu alacaklarına ödenen en yüksek faiz oranına eşit oranda bir faiz içerecektir.

MADDE 7

Zararlar için Tazminat

1 Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık, veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tedbirler ile ilgili olarak, kendi yatırımcılarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulacaktır.

2. Bu Maddenin 1'inci paragrafına halel getirmemek üzere, anılan paragrafta zikredilen durumlardan herhangi birinde, diğer Akit Tarafın ülkesinde aşağıda sayılanlar sebebiyle zarar gören bir akit Taraf yatırımcılarının;

(a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamlarınca mallarına el konulması; veya

(b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya resmi makamlarınca mallarının çatışma sırasında veya durum gerektirmediği halde tahrip edilmesi durumunda,

uğradığı kayıplar zararların iadesine veya makul tazminata tabi tutulacaktır. Hasıl olan ödemeler serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

MADDE 8

Ülkesine İade ve Transfer

1. Vergisel tüm yükümlülüklerin yerine getirilmesinin ardından, her bir Akit Taraf bir yatırımla ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verecektir. Bu gibi transferler aşağıdakileri içerir:

(a) başlangıç sermayesi ve yatırımı sürdürmeyi veya artırmayı amaçlayan ek tutarlar,

(b) gelirler,

(c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,

(d) Madde 6 ve 7 çerçevesinde ödenecek tazminatlar,

(e) yatırımlarla ilgili olarak alınmış kredilerin ana para ve faiz ödemeleri,

(f) diğer Akit Tarafın ülkesinde, bir yatırımla ilgili uygun çalışma izinlerini edinmiş olan bir Akit Tarafın vatandaşlarının aldıkları maaş, ücret ve diğer gelirleri,

(g) bir yatırım uyumsuzluğundan kaynaklanan ödemeler.

2. Aksi yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya herhangi bir konvertibl para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

3. İstisnai durumlarda, ödemeler ve sermaye hareketlerinin ödemeler dengesi üzerinde ciddi zorluklara sebep olduğu ya da sebep olma tehdidini yarattığı durumlarda her bir Akit Taraf ayrımcı olmayacak ve iyi niyetli şekilde geçici sürelerle transferleri kısıtlayabilir.

MADDE 9

Halefiyet

1. Eğer Akit Taraflardan biri yatırımcılarının yatırımlarını ticari olmayan risklere karşı korumak amacıyla bir kamu sigortası veya garanti planına sahipse ve bu Akit Tarafın bir yatırımcısı bu sigortayı edinmiş veya plana katılmışsa, sigortalayanın yatırımcı ile sigortalayan arasındaki sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafça tanımacaktır.

2. Sigortalayan halefiyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili sorumlulukları da üstlenecektir. Halef olunan haklar ya da talepler yatırımcının özgün haklarını ya da taleplerini aşmayacaktır.

3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar işbu Anlaşmanın 10'uncu Maddesinin hükümlerine göre çözümlenecektir.

MADDE 10

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyumsuzlukların Çözümü

1. Bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki, yatırımcının yatırımı ile ilgili uyumsuzluklar, yatırımcı tarafından ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilecektir. Mümkün olduğunca, yatırımcı ile ilgili Akit Taraf bu uyumsuzlukları iyi niyetle, görüşme ve müzakereler yoluyla çözmeye çalışacaklardır.

2. Eğer bu uyuşmazlıklar, yukarıda 1'inci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde çözüme kavuşturulamazsa, uyuşmazlık yatırımcının seçeceği aşağıda belirtilen yargı makamlarına sunulabilir:

(a) yatırımcı tarafından ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın yetkili mahkemesine,
veya

(b) İşbu Madde'nin 4(a) ve (b) paragraflarında belirtilen durumlar dışında,

(i) "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez (ICSID),

(ii) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nin Tahkim Usulü Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir hakem mahkemesi.

3. Yatırımcının uyuşmazlığı bu Maddenin 2. paragrafında bahsedilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine sunmuş olması durumunda, bu seçim nihaidir.

4. Bu Madde'nin 1'inci paragrafının hükümlerine bakılmaksızın bir Akit Taraf yatırımcıları

(a) Bir şirketin %10'dan daha az hissesi veya oy hakkının borsa yoluyla edinimi niteliğindeki yatırımlardan kaynaklanan uyuşmazlıklar uluslararası tahkime sunulamaz.

(b) yalnızca, , ev sahibi Akit Tarafın yabancı sermaye ile ilgili mevzuatına uygun olarak, öngörüldüğü takdirde, gerekli izni almış ve fiilen başlamış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan uyuşmazlıklar, Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) veya Akit Tarafların üzerinde uzlaştıkları diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözüm mekanizmasına sunulabilir;

(c) taşınmazlar üzerindeki mülkiyet hakları ve aynı haklara ilişkin uyuşmazlıklar tamamen ev sahibi Akit Taraf mahkemelerinin yargılama yetkisi altındadır ve bu nedenle Yatırım Uyuşmazlıkları Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) ya da diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözümü mekanizmasına sunulamaz.

(d) "Devletler ile diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi"nin 64'üncü Maddesi ile ilgili olarak:

Akit Taraflar, "Devletler ile diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi"nin yorumu ya da uygulanmasıyla ilgili olarak iki Akit Taraf arasında ortaya çıkmış ve görüşmeler yoluyla çözümlenmemiş herhangi bir uyuşmazlığın Uluslararası Adalet Divanı'na götürülmesini kabul etmeyecektir.

5. Tahkim kurulu, işbu Anlaşmanın hükümleri ve ülkesinde yatırım yapılan ve uyuşmazlığa taraf olan Akit Tarafın kanunları çerçevesinde (kanunlar ihtilafına ilişkin olanlar da dahil

olmak üzere) ve o yatırımla ilgili spesifik anlaşmalar ve her iki Akit Tarafça kabul edilen ilgili uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde karara varacaktır.

6. Tahkim kararları uyuşmazlığın bütün tarafları için nihai ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Akit Taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirecektir.

MADDE 11

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Eğer Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren on iki (12) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin isteği üzerine, üç üyeli bir tahkim heyetine sunulabilir.

2. Talebin alınmasından itibaren iki (2) ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin edecektir. Tayin edilen bu iki hakem üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Akit Taraflardan birinin belirtilen süre içinde hakemi tayin etmemesi halinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan atamayı yapmasını isteyebilir.

3. Eğer her iki hakem atanmalarından itibaren iki ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamazlar ise, Başkan Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.

4. Eğer, bu Madde'nin 2'inci ve 3'üncü paragraflarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılacaktır ve eğer Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

5. Tahkim Heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç (3) ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaktır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, Tahkim Heyeti, genel kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve tahkim heyeti, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varacaktır. Tahkim heyeti, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenecektir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın 10'uncu Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeysse, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulamaz. Bu, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmasını engellemeyecektir.

MADDE 12
Yürürlüğe Girme

1. İş bu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli iç yasal işlemlerin tamamlandığına dair yazılı ve diplomatik kanallarla yapılan bildirimlerden sonuncusunun tarihinde yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve işbu Madde'nin 2. paragrafına uygun olarak yürürlükten kaldırılmadığı sürece yürürlükte kalmaya devam edecektir.
2. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafa bir yıl öncesinden yazılı bildirimde bulunarak, ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra herhangi bir zamanda işbu Anlaşmayı feshedebilir.
3. İşbu Anlaşma Akit Taraflar arasındaki yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Değişiklikler, iş bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen usule uygun olarak yürürlüğe girecektir.
4. İşbu Anlaşmanın fesih tarihi öncesinde yapılan veya edinilen ve bu Anlaşmanın diğer bir şekilde uygulanacağı yatırımlar hususunda, işbu Anlaşmanın diğer tüm Maddelerinin hükümleri fesih tarihinden itibaren bir on (10) yıl daha geçerli olmaya devam edecektir..

İşbu Anlaşmayı Tarafların yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamıştır.

Ankara'da 24/04/2012 tarihinde Türkçe, Fransızca ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

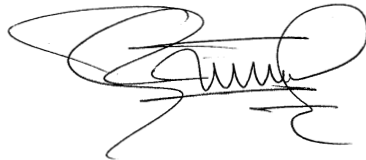
İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

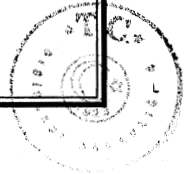
KAMERUN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Zafer ÇAĞLAYAN
Ekonomi Bakanı

Pierre MOUKOKO MBONJO
Dış İlişkiler Bakanı

2016/92147735-Yaounde BE/10496083

Türkiye Cumhuriyeti Yaounde Büyükelçiliği, Kamerun Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına saygılarını sunar ve Ankara'da 24 Nisan 2012 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma" konulu Bakanlığın 5511/DIPL/SG/DAJT/CACDSI/mhcb sayılı ve 23 Aralık 2015 tarihli Nota'sına atıfla, bahsekonu Anlaşmanın 1'inci maddesinde yer almakla birlikte İngilizce ve Fransızca metinlerinde bulunmayan aşağıdaki cümlenin Nota teatisi yoluyla çıkartılmasını Türk tarafının önerdiğini bildirmekten onur duyar:

"Şu şartla ki, bu gibi yatırımlar, bir şirketin işbu Anlaşma kapsamına girmeyecek olan % 10'dan daha az hissesi veya oy hakkının borsa yoluyla edinimi niteliğinde olmayacaktır."

Türk tarafının sözkonusu Anlaşmanın onay sürecini başlatabilmesi için saygıdeğer Bakanlığın yukarıdaki hususu ilgili yetkili makamlara iletmesi ve en kısa zamanda Kamerun tarafının cevabını Büyükelçiliğe bildirmesi rica olunur.

Türkiye Cumhuriyeti Yaounde Büyükelçiliği, bu vesileyle Kamerun Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına en derin saygılarını yineler.

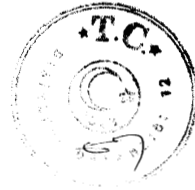
Yaounde, 4 Şubat 2016

Kamerun Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı

Yaounde, Kamerun

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 429)

Kamerun Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı

N: 4131/DIPL/SG/DAJT/CACDSI/mhcb

Kamerun Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Yaounde Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve Büyükelçiliğin Ankara'da 24 Nisan 2012 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın Türkçe metninin birinci maddesinde Nota teatisi yoluyla değişiklik yapılmasını rica eden 2016/92147735-Yaounde BE/10496083 sayılı ve 4 Şubat 2016 tarihli Nota'sına atıfla,

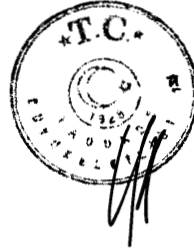
Bahsekonu Anlaşma'nın Türkçe metninin Fransızca ve İngilizce metinleriyle uyumlu hale getirilmesini teminen, "Şu şartla ki, bu gibi yatırımlar, bir şirketin işbu Anlaşma kapsamına girmeyecek olan % 10'dan daha az hissesi veya oy hakkının borsa yoluyla edinimi niteliğinde olmayacaktır" ifadesinin çıkartılması yoluyla mezkur Türkçe metinde değişiklik yapılmasını uygun görmekten onur duyar.

Kamerun Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı, bu vesileyle Türkiye Cumhuriyeti Yaounde Büyükelçiliğine en derin saygılarını yineler.

Yaounde, 25 Nisan 2016

Türkiye Büyükelçiliği

YAOUNDE

TBMM Basımevi - 2016